

Методичні підходи до аналізу прибутку підприємства та шляхи збільшення

Прибуток – це узагальнюючий показник, а саме кінцевий результат, до якого прагне підприємство та спрямовує власну діяльність. На нашу думку, прибуток – це результат діяльності суб'єкта господарювання, який отримано як різниця між всіма видами доходів і пов'язаних з ними витратами. Так як прибуток є основним результативним показником діяльності підприємства, увага до дослідження методичних підходів його аналізу актуалізується.

Основну інформацію для здійснення аналізу прибутку можна отримати з фінансової звітності, а саме з Форми 2 «Звіт про фінансові результати», де вказані кількісні характеристики всіх видів доходів, сукупний дохід, всі види витрат, сукупні витрати, виплати до бюджету та відповідно отримання чистого прибутку (збитку), зазначені показники характеризують усі сторони господарської діяльності.

На сьогоднішній день існує безліч методик аналізу прибутку, основні з них включають: здійснення вертикального та горизонтального аналізу показників доходів, витрат та прибутку; здійснення аналізу рентабельності (прибутковості бізнесу); факторний аналіз прибутку від реалізації продукції; аналіз величини прибутку з урахуванням інформації про асортиментну політику та рівень відпускних цін; здійснення оцінки взаємозв'язку «витрати-обсяг- прибуток»; розрахунок резервів збільшення прибутку (за даними бухгалтерського обліку та внутрішньої звітності) тощо.

Вчені Блонська В. І., Паньків І. В. [1] пропонують здійснювати аналіз прибутку за наступними етапами:

- 1) горизонтальний аналіз – порівняння показників прибутку в динаміці;
- 2) вертикальний (структурний) – визначення структури прибутку за сферами діяльності, видами продукції, структурний аналіз розподілу прибутку;
- 3) порівняльний аналіз прибутку;
- 4) аналіз коефіцієнтів рентабельності, ефективності розподілу прибутку;
- 5) інтегральний аналіз прибутку.

Вчена Панченко І. [2] запропонувала власну методику здійснення аналізу операцій з формування та розподілу прибутку, що включає наступні етапи:

- 1) аналіз обсягів, структури та динаміки фінансових результатів;
- 2) аналіз показників рентабельності;
- 3) аналіз грошового забезпечення прибутку;
- 4) оцінка фінансової стійкості;
- 5) аналіз розподілу та використання прибутку;
- 6) оцінка якості прибутку.

На нашу думку, підприємство самостійно може обирати методики аналізу прибутку відповідно до поставлених цілей та стратегічних задач, вбачаємо, що кожна з методик базується на тому, щоб збільшити прибуток та зменшити витрати діяльності.

Так відповідно, збільшення прибутку можливе за рахунок: нарощення обсягів виробництва і реалізації товарів; мотивація власних працівників щодо підвищення продуктивності праці; зменшення витрат на виробництво продукції; ефективне здійснення цінової політики; оформлення юридичних договірних відносин з постачальниками, посередниками, покупцями, що забезпечить гарантії; покращення системи маркетингу на підприємстві; розширення асортименту продукції з високим рівнем рентабельності; постійний моніторинг наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів [3].

Отже, у сучасних умовах господарювання прибуток підприємства відіграє важливу роль. В отриманні підприємством прибутку зацікавлені як внутрішні користувачі інформації так і зовнішні, прийняття рішень щодо діяльності підприємства яких ґрунтується на інформації, отриманій за даними економічного аналізу фінансової звітності.

Список використаних джерел:

1. Блонська В. І. Прибуток – особливості його формування та використання в ефективному управлінні підприємством / В. І. Блонська, І. В. Паньків // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2011 – Вип. 21. – С. 179-185
2. Панченко І. Методичні підходи до аналізу операцій з формування та розподілу прибутку підприємства: критичний аналіз / І. Панченко // Економічний аналіз. – 2012. – Вип. 10. – Ч. 4. – С. 279-283.
3. Іщенко Н. А. Факторний аналіз формування прибутку підприємства / Н. А. Іщенко // Наукові праці Київського національного торговельно-економічного університету. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/33.pdf – Станом на 30.10.2020. – Назва з екрана.